

Foaia

pentru

Minte, Anima si Literatura.

N°. 9.

Mercuri 1. Martie

1861.

Cuventarea

Esc. S'ale D. Mitropolitu Alesandru Sterca Siulutiu
la conferentiele din Alba-Iulia.

(Urmare.)

Marita Conferentia! Eu o spun sincer, chiaru fora sfiela si cu una anima deschiusa, ca eu tare pretinescu fierbentea acea iubire cu care nobil'a natiune magiara 'si imbratisiediã, se alipesce si-'si apera natiunalitatea si limb'a s'a asia, catu pre ea nemenea nece unadata si cu nece una sila o va poté plecã, cá se se lapede de natiunalitatea si limb'a s'a si se se faca si contopésca séu cu cea germana séu cu cea romana. —

Inse tocma cu una asia deschiusa anima si a priatu o spunemu si aceea, ca si pieptulu natiunei romane pentru natiunalitatea si limb'a sa una asia mare si fierbente dragoste si alipire 'lu insufletiesce, catu pre romanu inca nece o sila, si nece unadata nu-lu va poté neme induplecã, cá se se faca séu germanu séu magiaru si se se contopésca in natiunea magiara. —

Romanulu doresce si poftesce se fia magiarului soçiu, amicu, frate de cruce si intru tôte asemene, éra a se face desertoru natiunalitatei sale si apostatu dela sangele si limb'a sa, si a trece si a se mestecã in natiunalitatea magiara, nu va volí nece o data, de aceea, prea stimatiloru Domni frati magiari, ve rogu respectati cu tóta sinceritatea si in noi, ce cu atata zelu pretiuti si la voi, adeca natiunalitatea si limb'a, sciendu ca si in pieptulu nostru tocma acela trufasiu si nobilu sentiementu locuesce pentru natiunalitatea si limb'a nóstra, care locuesce si in pieptulu vostru pentru natiunalitatea si limb'a vóstra.

Nu socotésca neme, ca pentru aceea, ca sem-

timu si ne declaramu asia, natiunea romana aru fi per absolutum dusimana unirei Transilvaniei cu Ungaria. —

Nu Domnii miei! ci nu e acuma tempulu ei, neci nu e sila calea acea, pre carea s'aru poté face si ajunge acea uniune; nu debue dara cu unirea acést'a grabitu si inainte de tempu a o precipitã, si a o face cu fortia fora cointielegerea natiunei nóstre si fora de a determinã cu ea deinpreuna si conditionile acelea, cu cari amu volí si noi órecandu se se in temple acea unire, ca ve spunemu, ca dela una unire silita, cá si cea dela anulu 1848 nu póte nece natiunea magiara nece cea romana, da nece patri'a nece una fericire a asteptã; — ca 1,353,000 de romani din Transilvania, se-i luati numai din napoi cá pre o turma slabanóga de oi si se-i treceti in Ungaria si fora voli'a loru, neamu tiené de cea mai mare batjocura si iniuria, prin care ne ati vatemã tare si simtiulu celu invepaiétu si ambitiunea, ce o hranimu pentru natiunalitatea nóstra, care noi nece unadata nu amu poté suferi; noi ve marturisimu, ca suntemu fórtre trufasi si ambitionati cu natiunalitatea nóstra, si ori in Transilvania, ori in Ungaria numai cá natiune cu privilegiu de limba, cá si nobil'a natiune magiara ne place si volimu a fi si a esistã.

Si fora de aceea Domniloru! Generatiunile de acumu ale totororu natiuniloru numai cu marirea strabuniloru sei s'au obicinuitu si se potu laudã; si déca nobilei natiune magiare 'i place a se mandri cu unu Atila séu cu unu Ludovieu mare séu cu altii, carii in istoria loru s'iau castigatu nume nemuritoriu; noi romanii inca suntemu prea trufasi si prea inamorati intr'unn Torquatus, Regulus, Fabricius, Fabius, Scipio Africanus, Paulus Emilius, Luculus, Crassus, Marius, Antonius, Pompeius Magnus, Caius Caesaru, Octavianus Augustus, Traianus si o suta altii, carii suntu

esemplarele cele mai stralucite ale eroismului, iubirei de patria, ale scientielor de statu, ale intieptiunii maranimitatei si autoritatii cei maiestaticice inaintea tuturor domnitorilor si popórelor lumi si in acela senatu, in carele solulu regelui Pirhu din Epyru a vediotu a fi patria regiloru — si suntu si acuma admirarea lumi si a totoror natiuniloru.

De aceea éراسi chiáru si cu anim'a deschisa ve spunemu, ca noi la o unire a Transilvaniei cu Ungaria numai sub acea nestramutabila conditiune neamu poté involi candu-va si la tempulu seu, déca mai inainte de tóte la cea mai aprópe dieta a Transilvaniei ati sterge batjocura legiloru antice ale patriei de pre natiunea nóstra si prin una lege positiva noua serbatoresce o atirecunósce-o de natiune legiuita cu privilegiu de limba in public'a administratiune si cu unu dreptu de representatiune in diet'a tieriei ca acela si in acea proportiune, in care natiunea nóstra pórtá si greutatile publice si concurge si contribue si cu bunurile si cu sangele si viéti'a ei spre aperarea cumunei nóstre patrie. Ca socotescu, ca nece o dreptate nu póte pofiti aceea dela natiunea nóstra, cá, candu ea din greutatile si sacrificiele publice dande pentru patria contribue partea cea mai mare, din beneficiurile aceleiasi patrie, totusi se i se dée ei numai partea cea mai mica. — Mai incolo

Incatu privesce la articolulu 1. din 1848 alu dietei Transilvaniei, elu pentru noi romanii cuprende totu acelu periculu, carele-lu descoperiu mai susu din articolulu alu 7-lea alu dietei Ungariei din 1848.

In acelu articulu prin cuventele acestea: „Ennek következtében, valamint a testvér magyarhonban, minden lakosok jog egyenlősége kimondva, és életben léptetve van, ugyan, azaz ugyan azon módon itt is, a hazának minden lakosaira nézve nemzet, nyelv, és vallás külömség nélkül örök és változhatlan elvül elismertetik, és ezzel ellenkező addigi törvények ezennel eltöröltetteknek nyilvánitattnak.“ Nimicu mai multu danduse, decatu o libertate individuala si natiunea nóstra numai de unu poporu, de una glóta si de natiune prin lege positiva, cu privilegiu de limba recunoscunduse, nu vedemu alta, decatu totu acea intentiune ce se manifestédia si in articolulu alu 7-lea alu dietei Ungariei din 1848, de a se contopí tóte natiunalitatile celelalte in natiunea magiara, si asia de a se formá unu „Magyar nemzeti egység;“ séu celu mai multu, ce s'aru poté dobandí dupa intielesulu cuventeloru legei citate aru poté fi numai a-

ceea, ca in Ungaria s'aru recunósce numai una natiune si o limba, éra celelalte natiuni aru remané si s'aru recunósce numai de unu poporu cu libertate daruitu. —

Marita Conferentia! A disu unu mare si bravu barbatu magiaru, ca lui libertatea fora natiunalitate nu-i trebuie; noi inca sierbatoresce declaramu aici: ca nece natiunii romane o libertate góla fora de natiunalitate si fora privilegiulu limbei in public'a administratiune nu-i trebuie, ca de va si pierde libertatea, are speranti'a ca va aduce Dumnedieu unu tempu si pentru natiunea romana, precumu a adusu acumu de curendu si pentru natiunea magiara, — asia de favoratoriu, incatu éراسi o va recastigá; éra pierdut'a unadata natiunalitate nu se va poté in veci mai multu redobandi si restaurá. Natiunea romana — carea dupa marturisirea lui Bonfiniu mai multu s'a luptatu pentru limb'a si natiunalitatea, dacatu pentru viéti'a si esistenti'a sa, — e dedata cu tóte nevoile, ca in privinti'a acést'a are o esperiintia fórté mare, si cá se 'si póta pastrá si scuti natiunalitatea si limb'a sa in 400 de ani a rabdatu sclavia numai cá se-si scape de perire natiunalitatea si limb'a sa. Ca romanulu tiene de celu mai mare tesauru pre lume natiunalitatea si limb'a, éra nu libertatea; ca libertate fora natiunatitate nece ca se póte supune a poté esistá, fora e numai una fantasia, una imaginatiune si o idea abstracta, care aru presupune pre fiu fora, séu inainte de tata séu nesce frupie fora de pomu. —

Neme se nu numésca de reactiune séu de postulate prea incordate portarea acést'a a natiunii romane, candu ea statornicesce 'si cere competent'a sa parte din tóte drepturile egale dela celelalte sorori si colocitórie natiuni, ca statornicesce a'si pofiti ce-neva alu seu dela altulu nece odata nu se póte numi reactiune nece botezá de postulate incordate; decatu reactiunea si postulatele cele incordate si nedrepte le face totudeaun'a acela care nu slobóde, ci vrea se retiena la sene si partea si competinti'a altui'a. —

Altumentrele asiguramu pre nobil'a natiune magiara, ca noi de instrumentu la nece o reactiune, ori de unde se vena aceea, nu ne vomu dá. —

Noi dara inca odata serbatoresce aici descoperimu, ca natiunea romana, (intru acea tare credintia fiendu, ca si celelalte sorori si colocitórie natiuni si mai cu séma nobil'a natiune magiara de acelasi spiritu alu dreptatiei, alu dragostei si alu fratinatatei fiendu insufletita, dreptele postulate si cu densele si fratiésca drépta de eterna infratinatate nu-i o va de-

negă) dorește și vâiesce din totu sufletulu și anim'a sa pre bas'a egalitatei totoruru drepturiloru și beneficiiloru și e gata în totu tempulu și în tóta or'a a dá man'a fratiésca cu tóte colocuitórele natiuni și anumitu cu nobil'a natiune magiara, și vrea a incheié cu densele o vecinica pace, amicitia și adevarata fratinate, și de aceea noi, carii suntemu filii ei și pre partea ei aici în acésta conferentia regnicolaria chiamati și veniti, cu deplina încredere și cu anima fratiésca deschisa d'în nou ve specificamu și ve descoperimu tóte postulatele nóstre celea drepte, cari suntu urmatórele:

1. Înainte de tóte în diet'a cea mai de aprópe a Transilvaniei printr'unu articolu de lege positiva tóte legile aprobatale, compilatale și verbótziane séu alti articuli dietali, cari s'au facutu mai înainte de 1848 și batujocurescu și proscriu natiunea romana și confesiunea ei, séu ori în ce tipu aru vatamá onórea și drepturile ei celea egale și sentiulu natiunale, se se stérge și se se declarodie de nule pentru tótevecurile; éra prin altu articolu de lege osebitu, se se decretodie, priimésca și se se pronuntia natiunea romana de a patra natiune priimita și legiuita în Transilvania, indiestrata cu privilegiu și drepturi delimba în public'a administratiune și cu tóte acelesi drepturi și beneficiuri politice și civile, de cari si pana aci si acumu și celelalte natiuni și anumitu natiunea magiara séu bucuratu, și se bucre. —

2. Tóte beneficiurile patriei și dreptulu reprezentatiunei și alu alegerei la dietele tieri se se împarta între natiunea romana și între celelalte colocuitórie sorori natiuni cu acea drépta mesura și întru aceeași proportiune, cu care mesura și în care proportiune natiunea romana pre lunga celelalte soróre și colocuitórie natiuni pórtá și greutatile publice și concure în aperarea comunei nóstre patriei cu bunurile, cu sangele și cu viéti'a ei; și pentru tóte acestea beneficiuri și drepturi natiunea romana în cea mai de antania dieta a tieri Ardealului printr'unu articolu de lege positiva se se asecuredie. —

Nenegabilu adevéru e acela, ca mai mare liubire nemene nu póte aratá, și mai mare servitiu séu meritu și jertfa patriei s'ale neme nu póte face si dá, decatu acel'a carele pre lunga averea s'a întru aperarea și pentru libertatea și fericirea patriei s'ale și varsa și sangele și si jertfesce și viéti'a s'a!

Ce tesauru mai de mare pretiu séu censu de avere mai mare póte omulu avé, decatu viéti'a sa pre

acestu pamentu? fora de care posesiunea a tóta lumea nu platesce nemic'a! Asia dara vecinic'a dreptate inca poftesce, cá aceea natiune, care pentru liubit'a și comun'a sa patria face cu bunurile și cu sangele și cu viéti'a sa mai mare jertfa și meritu, se capete și se liée și din beneficiurile aceiasi patrie una partica mai bunisióra și mai marisióra. —

Se fimu drepti fratiloru făgisiu unulu cu altulu, se nu ne batemu capulu cumu amu trage foculu numai la ól'a nóstra și cumu amu poté gasi nesce cali fine diplomatice, cá se ne insielamu, se ne scurtamu și se ne pagubimu unii pre altii retienendu și nevrendu a slobodi din posesiunea nóstra partea fratelui séu, a sororei nóstre, care loru cu tóta dreptatea li se cuvine! Se nu ne amagimu a crede, ca pre astu feliu de cali în comun'a patria, — unde Domnedieu și sórtea neau ádunatu la olalta — osebitu una natiune fora de alt'a ne vomu poté fericí séu natiunile nóstre, séu liubit'a și comun'a nóstra patria; ca, cá se potemu face acést'a, avemu lipsa de poteri unite și imprumutate, cari érași fora imprumutat'a încredere a unei natiuni într'alt'a și fora adeverat'a și sincer'a înfratire și unire a animeloru nu se póte nece una data dobendí.

De aceea asecurediu pre tóte colocuitóriele și sororile natiuni și anumitu pre nobil'a natiune magiara, ca de se va tiené de acésta vecinica și neresturnabila dreptate și norma a justitiei și a vietiei practice, natiunea romana e gat'a în totu minutulu ai intende fratiésca drépta și ai jurá ei un'a vecinica societate, amicitia și fratinate, de care ca au primit'o — numai bene și nece un'a data nu-i póte paré reu, și prin care numai gloria radiemu și taria nobilei s'ale natiuni, și nespuse folóse pentru intrég'a, liubit'a și comun'a nóstra patria póte castigá. Cari tóte poftescu se se liée la protoeolu.

În Alba-Iulia séu Carolina 11. Februaru 1861.

К Ѹ В Ъ Н Т А Р Е А

D-лѣ Dimitrie Moldovanș, дн конференца рег-
николаръ дин Алба Ізліа.

Прин вóль фийндъ дмнеднатѣ де а лза парте ла адзнареа де азл, — дмѣ іѣш воіе, амѣ да пѣререа дн скрісѣ.

Сконзѣ пострѣ есте, ка дндехегъндзне знїї не алїї съ есоперѣмѣ ферїчїреа шї днфлорїреа патріей

пóстре челей Фрэмóсе а Ардеалэялэ, съ ажъндемъ ла дндестэяреа, мэдэжмэреа шэ ддрептэджэреа наджэне-лоръ пóстре.

Днкъ маі дпаинте де амі манифеста опинэнеа деспре пэтинца ажъндереі скопэлэ ачелэі сэгнтъ, фіемі ертатъ а траде атенджэнеа он. конференце асэпра Дипломей, прін каре Маіестатеа Са Дмператэялэ шэ ма-реле прінчпне алъ постръ не а конвокатъ дн адэнареа ачэста.

Іntenджэнеа днэджатэялэ постръ прінчпне, манифес-татъ ін дипломата атпесъ есте, ка дін сінэялэ наджэнілоръ шэ конфеесінілоръ прін леціле дэреі речелте, прекэмъ шэ дін міджокэялэ челоръ акэмъ ддрептэджэте наджэні, съ се конвоче знъ пэмеръ квэіпчосъ де мемвріі, дін а кэроръ консэятаре аноі съ се факъ знъ проіектъ де леце пентръ конкіетареа діетеі вііторе, шэ ачела съ се аштэрпъ Маіестэдеі Сале.

Де вомъ черчета ліста мемврілоръ конференціалі, вомъ гэсі къ дэпъ пэреера теа — о наджэне, наджэ-неа повлілоръ нэ е репрезентатъ ашіа, прекэмъ ачееа а есістатъ; кэчі штімъ преа віне, къ дн Ардеалъ дін-тре челе треі наджэні аэопоме, зна а фостъ чееа а повлілмеі, дн лістъ ведемъ дпсъ нэмаі пэтеле репре-зентанцілоръ маціарі, секві самі шэ ромъні.

Счімъ шэ ачееа, шэ D. Гаал а автэъ вэпэтате ері а ні о снэне дестэял де кэратъ, къ жпэштате дін наджэ-неа ачэста а повлілмеі а фостъ ромъні; акэмъ даръ дакъ се ва консідера къ повлілмеа ромънъ, маі дн-коло ромъніі де не фэндэялъ рецескъ шэ де прін че-тэці съ сьэсэнтъ сьэ пэме де ромъні, шэ къ днтреці-татеа лоръ съ пóте репрезента прін мемвріі конфе-ренціалі ромъні: атэпчі пэреера ачееа нэ е смінтітэ: къ ромъніі прін 8 мемвріі нэ сэгнтъ дін дестэял ре-презентаці, кэчі пэпъ че маціаріі, сьэкіі шэ саміі сьэ-сэштэндъ сьэ пэміріле ачестеа атэтъ повлілмеа шэ че-тэденіі, кэтэ шэ фостіі іоваці сьэнтъ репрезентаці фіе-каре прін 8 мемвріі, нэпъ атэпчі ромъніі повліі шэ шоштіі іоваці, каріі факъ апрóне 2 пэрді дін попоръ-візнеа патріей, се вэдъ рестрэпшіі ла о репрезентъ-чэне де 8 мемвріі, каре нічі кэмъ нэ кореспонде пропорціэней днтреэвінцате пентръ репрезентъчэнеа челоръладе наджэні, прекэмъ нічі пэмерэялэ лоръ; фэръ де ачэста е днкъ де обсерватъ, къ, дн четэці фіе ма-ціаре опі сасе, днкъ локэескъ знъ пэмеръ тэаре де ромъні, шэ тотэшіі днтре репрезентаціі орашелоръ нэ ведемъ нічі знъ ромънъ алесъ! — нэмаі маціарі.

Еъ амъ діавэтъ де таре ліпсэ амінтіреа ачестей днтреціэврэрі пентръ ачееа, ка нэ кэша дн зрта де-

клараціэнілоръ персонале а мемврілоръ де конференце съ се аштэрпъ знъ астфеліе де проіектъ Маіестэціі Сале, кареле дэпъ пропорціэнеа формалъ а вотэрілоръ конференціале пóте аръ апэреа ка пэреера маіорітэдеі, даръ дн есенціе аръ фі дн контрастъ къ опинэнеа мемврілоръ аі алторъ доже наджэні; адекъ, зшоръ с'аръ потэ днтэмпла, ка поі ромъніі съ не знімъ къ D. D. репрезентаці аі самілоръ дн о астфеліе де пэреера, кареа аръ фі контраріэ опинэнедоръ стімаці-лоръ D. D. маціарі шэ секві, шэ тотэшіі прівіндъ опинэ-неа маіорітэціі, че с'аръ потэ днтэмпла маі днколо? ачееа, къ нэмаі дн інтересэялэ зней наджэне с'аръ фаче врепнъ проіектъ! Ачэстъ черэстаре дндрэспескъ а о рекоманда атенджэней дрелте а Есчеленціей Сале D. прешедінте де конференце. Преміэндъ ачестеа, шэ дэпъ че дн астъ конференце амъ аззітэ маі мэгле о-пініэні, дндрэспескъ а те деклара дн модэялэ зртъ-торіс: Амъ аззітэ адекъ дела Есч. Са епіскопэялэ Хаі-налд ачееа, ка поі се ретэлемъ пре лэпгъ леціле дін 1848, шэ днкъ днтр'эні днделесъ ка ачела, ка проіек-тэял пентръ діетъ с'лэ фачемъ пре лэпгъ о астфеліе де дескоперіе, днкэтэ, днтэмплэндэсе зніэнеа къ Дн-гаріей — ла діета дін Днгаріей дн Пешта Опинэнеа ачееа а пэртініг'о дакъ нэ те дншелэ тоді D. D. маціарі шэ сьэкіі. Амъ аззітэ маідепарте дескопері-реа чеа кіаръ а Есчеленціі Сале архіепіскопэялэ Шэялэ, къ врэндъ днэджатэялэ постръ днтэвратъ шэ прінчпне а рестітсі сістемэялэ констітэціоналэ, с'а дндэратъ а не дескіде кале пентръ консэятаре, шэ не аъ арэятатъ: дн че кіпъ потемъ ажънде маі къ скопъ ла фолосіреа сіс-темэялэ констітэціоналэ, шэ ла ферічіреа Фрэмóсеі пóс-тре патріі, а Ардеалэялэ. —

Есч. Са архіепіскопэялэ, афл шэ рекомэндъ васа квэіпчосъ дн дипломата дін 20. Октомвре шэ дн аэто-графэялэ днэджатэялэ постръ прінчпне дін 21. Дечемвре емісъ кэтръ Есч. Са Канчеларіэялэ, преа демнэялэ пос-тръ прешедінте. Мэртэріескъ, къ м'амъ фóрте спзі-мэнтатъ де ачееа опинэне, ка поі адекъ съ не лэсэтэ де дрелтэріле пóстре шэ де преа Фрэмóса пóстръ кіе-таре де а не ордіна дншіне тревіле дн патріа пóс-тръ — дн Трансілваніей, шэ несімціндъ дн поі потере де ажэпсъ, съ терцетъ а чере сфатъ днтр'алтэ царъ — каре съ о мэртэрісімітъ не фацъ — шэ дн сіне днкъ аре дестэяле невоі, съ терцетъ дн Днгаріей, ка-реа шэ аша къ націоналітэціле че се афл аколо дн чеартъ, прекэмъ шэ къ інтереселе ачелора, аре пэка-зхрі не ажэпсъ, съ не роэтэ де діета де аколо ка

постръ, апась попорьлѣ дитрегѣ шѣ пѣлѣ азѣ. — Трекѣндѣ дрептѣ ачсеа еѣ ачестеа кѣ тѣчереа 'ми еспримѣ пѣмаѣ възкрѣа, кѣ Маѣстатеа Са преа възлѣ постръ дитператѣ с'а дндзратѣ преа градиосѣ прип дналтлѣ вѣлетѣ де тѣлѣ дѣн 20. Октомбре 1860 а не скѣпа де апѣсѣторѣа пѣсечѣне дн каре сѣферѣмѣ де 10 ані, копчедѣндѣне а дитра еарѣшѣ дн каса констѣтѣциѣнеѣ челеѣ веки а Трансѣлванѣѣ, дѣн каре фаталѣле черкѣзѣмѣ станѣи дѣн 1848 не арѣпкарѣ афарѣ, — шѣ арѣтѣндѣне тотѣодатѣ шѣ зѣша прип каре се дитрѣмѣ, — преа дѣздатѣлѣ Вѣлетѣ зѣче : кѣ деѣвѣе сѣ се факѣ дн констѣтѣциѣнеа Трансѣлванѣѣ де пѣлѣ ла 1848 — амѣсѣратѣ челорѣ че с'а дитѣмплатѣ де атѣпчѣ днкоче — модѣфѣкѣчѣвѣні адѣпкѣ тѣѣторѣе, ка аша тѣте наѣциѣнѣле, копѣсѣсѣнѣле шѣ тѣте класеле попорьлѣ шѣ челе че аѣ фостѣ пѣлѣ ла 1848 репрезентате шѣ челе че п'аѣ фостѣ, сѣшѣ айѣз ѣн дѣѣта дѣреѣ ѣзвенѣта с'а репрезентациѣне. — Де ачѣ се веде кѣ Маѣстатеа Са прип ачестѣ вѣлетѣ рекѣзѣнѣште констѣтѣциѣнеа Трансѣлванѣѣ де есѣстѣнте; днѣсѣрѣчѣнареа дналтеѣ копѣерѣнде есте дѣлѣ пѣререа меа ашѣ да опѣнѣа са пѣнтрѣ ачеле модѣфѣкѣациѣнѣ, че вѣнѣ а се фаче дн констѣтѣциѣнеа векиѣ а Трансѣлванѣѣ дн прѣвѣнѣца репрезентациѣнѣѣ дѣреѣ, дѣлѣ прѣнѣчѣнѣлѣ прѣатѣнѣсѣ аѣ егалѣтѣѣде де дрептѣрѣ.

Дн прѣвѣнѣца ачѣаста с'а форматѣ доѣз пѣрерѣ контѣрарѣ, адѣкѣ :

1. Кѣ нѣ есте де лѣпѣ а фаче вреѣнѣ проѣктѣ де леѣе електоралѣ, саѣ брѣшѣ карѣ модѣфѣкѣациѣнѣ дн прѣвѣнѣца ачѣаста, де оарече леѣе електоралѣ есѣстѣ дн артѣкѣлѣлѣ аѣ II. дѣн 1848. —

2. Кѣ амѣсѣратѣ дналтлѣ вѣлетѣ деѣвѣе сѣ се факѣ пропосѣциѣнеа Маѣстатеѣ Сале пѣнтрѣ о леѣе електоралѣ.

Еѣ ка зѣлѣ че сѣшѣ порочѣтѣ а ме аѣла метѣврѣлѣ ачѣестѣ преа стрѣлѣчѣте копѣерѣнде дѣн партеа наѣциѣнѣѣ рѣтѣне, днѣ декарѣзѣлѣ пѣререа меа лѣберѣ дитр'аколо, кѣ ѣо стѣмѣ шѣ респектеѣз пѣрѣрѣа прѣтѣ, ка о дорѣндѣ сѣзѣтѣ а ѣнѣмеѣ адораторѣлорѣ ѣ; днѣсѣ пѣрѣнѣсѣкѣ а доѣа дѣн зрѣтѣторѣеле мѣтѣве :

1. Кѣчѣ ачѣаста есте дналта воѣе а Маѣстатеѣ Сале, ачѣаста есте скопѣлѣ кѣмѣрѣѣ шѣ адѣлѣрѣѣ пѣстрѣ, кѣчѣ ачѣаста есте мандатѣлѣ меѣ прѣѣнѣтѣ дѣла прѣсѣдѣнтѣле кѣпчеларѣѣ трансѣлванѣко-азѣлѣче — Есчелѣнѣдѣа Са варѣпѣлѣ Фр. де Кѣменѣ дѣн 30. Дѣчетѣмбре 1860; шѣ нѣ фѣрѣ де каѣсѣ, де оарече пѣмаѣ аша се потѣ днѣпѣчѣѣ деферѣтѣле наѣциѣнѣ, копѣсѣсѣнѣнѣ шѣ класе, пѣмаѣ аша се пѣте ажѣнде дитре наѣциѣнѣле Трансѣлванѣѣнѣѣ нечѣсарѣа армонѣе дѣла каре сѣнѣгрѣѣ депѣнде фѣрѣчѣреа комѣнѣѣ пѣстрѣ патрѣѣ.

2. Пѣнтрѣ кѣ леѣеа дѣла 1848 арт. II. с'а адѣсѣ

кѣратѣ пѣмаѣ пѣнтрѣ аѣцѣереа депѣтацилорѣ дн 1848 шѣ прип зрѣтаре днѣкѣ 1848 с'а шѣ ресѣфлатѣ ка о леѣе адѣсѣ пѣмаѣ кѣарѣ пѣнтрѣ зѣлѣ каѣзѣ спѣчѣфѣкѣ.

3. Пѣнтрѣ кѣ леѣеа ачѣаста прѣсѣзѣне зѣнѣнеа Трансѣлванѣѣ кѣ Днгарѣа.

Акѣмѣ че се атѣнѣе де зѣнѣне, орѣ с'а фѣкѣтѣ зѣнѣнеа Трансѣлванѣѣ кѣ Днгарѣа ла 1848, орѣ нѣ, дн възпѣкѣтѣлѣ ачѣаста ѣо пѣрѣнѣсѣкѣ пѣререа Домѣнѣлѣ Шмѣдт, кѣ де шѣ амѣндѣозѣ дѣѣтеле ш'аѣ декларатѣ воѣа са дн прѣнѣчѣнѣ прип артѣкѣлѣ де леѣе парѣкѣларѣ, тотѣшѣ нѣ с'а факѣтѣ, де брѣ че конѣдѣциѣнѣле сѣзѣ каре ера сѣ се факѣ зѣнѣнеа прип артѣколѣѣ де леѣе дн дѣѣта дѣла Пѣшта, зѣнде ераѣ амѣндѣозѣ пѣрѣѣле, нѣ с'а фѣкѣтѣ, ѣарѣ де с'а фѣкѣтѣ ѣо декарѣзѣ шѣ ачѣ, кѣ с'а фѣкѣтѣ фѣрѣ дн-фѣлѣнѣца наѣциѣнѣѣ рѣтѣне, каре фаче $\frac{2}{3}$ дѣн попорѣчѣнеа Трансѣлванѣѣ.

4. Артѣколѣлѣ пѣнтрѣ зѣнѣнеа дн прѣвѣнѣца леѣѣтѣмѣтѣѣ шѣ потѣреѣ сале, а деѣенѣтѣ прѣкѣмѣ амѣ азѣтѣ аѣчѣ маѣ мѣлѣте пѣрерѣ про шѣ контѣра обѣкѣтѣлѣ деѣсѣватѣреѣ; де оарече дарѣ ачѣаста пѣмаѣ дн леѣѣсѣлациѣне с'арѣ потѣ деѣѣде, пѣлѣ атѣпчѣ сѣтѣ дн кѣсѣѣѣне, шѣ нѣ пѣте ѣѣ прѣвѣтѣ де леѣе

5. Леѣеа де аѣцѣере дѣн 1848, маѣ днколо нѣ корѣспѣнде воѣндеѣ маѣ дналте, че дорѣште, кѣ спре днѣпѣчѣѣреа наѣционалѣтѣѣлорѣ, копѣсѣсѣнѣлорѣ шѣ а класелорѣ, тѣте ачѣестеа сѣ шѣ айѣз репрезентациѣнѣ дн дѣреѣ; кѣ нѣ корѣспѣнде се веде дѣмѣнѣтѣ де аколо, кѣчѣ ла 1848 а фостѣ пѣмаѣ 6 депѣтациѣ рѣтѣнѣ, днѣсѣ

6. Есте шѣ кѣ тотѣлѣ днпратѣкѣабѣлѣ, пѣнтрѣ кѣ дѣлѣ ачѣаста арт. II. § 4, лѣт. с. аѣ дрептѣ де аѣцѣере дитрѣ алѣѣѣ ачѣѣ карѣѣ аѣ дѣлѣ тавѣла дѣн 1848, 8 фл. контѣрѣвѣциѣне. Се пѣте днѣсе кѣ акѣмѣ мѣлѣѣ де чеѣ че аѣ авѣтѣла 1848, 8 — 80 фл., акѣмѣ п'аѣ 4 — 5 фл., шѣ вѣче верѣеа. Карѣ дарѣ ворѣ авѣе акѣмѣ дрептѣ де аѣцѣере дѣнтрѣ ачѣестѣа ? Апоѣ

7. Ачѣестѣ леѣе а фостѣ адѣсѣ прѣкѣмѣ амѣ прѣмѣѣ дн прѣсѣзѣнѣциѣнеа зѣнѣнѣѣ, каре днѣсе прѣкѣмѣ амѣ зѣсѣ маѣ еѣсѣ, орѣ са фѣкѣтѣ ла 1848 орѣ нѣ, тотѣшѣ астѣлѣ крѣдѣ кѣ ѣѣште каре 'ми ва копчѣеде кѣ нѣ есѣстѣ. Довадѣ еѣтѣ кѣ с'а органѣсатѣ Кѣпчеларѣа знгарѣко-азѣлѣкѣ шѣ кѣпчеларѣа трансѣлванѣко-азѣлѣкѣ, шѣ астѣлѣ стаѣ ка шѣ дѣрѣле лорѣ, ка доѣз сорѣрѣ ѣндепѣнѣте зѣна де агѣта. Есте дарѣ спре фѣрѣчѣреа пѣстрѣ а тѣтѣрѣрѣ кѣ ѣѣасѣкѣ днкрѣдѣере а зрѣма гласѣлѣ шѣ воѣндеѣ чеѣ пѣрѣнѣштѣ шѣ сѣпте а Маѣестѣѣѣ Сале преа възлѣлѣ постръ монарѣхѣ, маниѣстатѣ дн вѣлетѣлѣ дѣн 20. Октомбре 1860.

Дечі трекъндѣ акъмѣ ла модификациѣне че винѣ съ се факъ дѣпъ дндеселѣ дпакъвлѣ билетѣ дп конститѣциѣне Трансилваніѣ, къ привіре ла ледѣа електоралъ, пѣререа теа е аста: ка фіекърѣа съ се ласе дрептѣлѣ, чеда пѣлъ ла 1848, ка егалітеа де дрептѣрѣ съ пѣ се реалісеѣе деспоиндѣ ші пре ачеіа каріі пѣлъ ла 1848 аѣ авѣтѣ дрептѣ де адеѣере, чі естпнзндѣо пре ачеста, ші ла ачеіа каріі пѣлъ ла 1848 пѣ о аз авѣтѣ, (пѣрчезъндѣ аша дарѣ дпн ачестѣ прпнчпнѣ, іо маі дпгѣлѣ дп прівпнда дрептѣлѣ де адеѣере те алътѣрѣ лънгъ пѣререа Есчеленціѣ Сале Домнѣлѣ Метрополітѣ Шѣлѣдѣ, ші адаогѣ іп прівпнда депѣтацілорѣ че винѣ а се адеѣе, къ де оре че пѣмерѣлѣ дпдрепѣтѣцілорѣ дп комітате престе тотѣ, асемenea ші дп сказнѣлѣ Спвпслѣ ші дістрпктѣлѣ Брашовѣлѣ ші алѣ Фъгърашѣлѣ сѣлѣ дпмѣлдітѣ фортѣ прпн еліверареа фостлорѣ іоваці, ачестеа съ адеагъ не впіторіѣ кѣте патрѣ депѣтаці, асемenea ші фіеште каре дпн фостеле реціменте де граніцѣ кѣте доі депѣтаці.

Дп фпне 'мі дпкеіѣ кѣвѣптареа теа вѣ ачееа, къ дп прівпнда челорѣ мѣлте ші ponderанте motive че с'аѣ епѣмератѣ аічп пентрѣ хпзпнеа Трансилваніѣ кѣ Дпгаріа, прекѣмѣ ші дп прівпнда дорпндеі падпзнеі ротѣне, че са адсѣл дпнапте прпн Есч. Са D. Метрополітѣ Шѣлѣдѣ, де оарѣ че ачестеа сѣнтѣ овпектеле діетеі, пѣртпнескѣ пѣререа Домнѣлѣ Консіларіѣ Шправерѣ, ка ачестеа съ се іа ла пертрактаре дп діета Трансилваніѣ ла Клѣжпѣ.

Естрактѣлѣ оппнізнеі

Domniet Сале II. Дѣпка.

Ка мемѣрѣ алѣ ачестеі преа опорате адзнанѣе те афѣл даторіѣ а ворѣ деспре кіесцізнеа че с'а адсѣл ла тапегѣ, ші а те деклара дп прівпнда ачѣста. Кіесцізнеа не есте тѣтѣрора кпнокѣтѣ, кѣчп с'аѣ діекѣтатѣ де ажпсѣ, ші се кѣпрпнде дптр'ачееа, къ оре съ аштерпемѣ Маіестѣціі Сале хпѣ проіектѣ де ледѣ електоралъ, орп съ не статорпмѣ пре лънгъ лѣѣеа дела 1848?

Фадѣ къ кіесцізнеа ачѣста се афѣл доѣл оппнізні контрасте, хпѣ е а Есчеленціѣ Сале Домнѣлѣ епіскопѣ Др. Хайналд, лънгъ каре с'аѣ алътѣратѣ мемѣрпі конференціалі ат новпзлеі падпзпні маѣеаро-секѣе, ерѣ че-садалѣ е а ачелорѣ доі архпѣсторі ротѣні, а Есч. Сале D. D. Метрополітѣ Шѣлѣдѣ ші а епіскопѣлѣ вар. де Шагъна, лънгъ каре с'а алътѣратѣ дпкѣтѣва ші D. D. консіа. С. Шправерѣ ші К. Шмідт.

Есч. Са епіскопѣлѣ Хайналдѣ вѣрндѣ а пѣзі терепѣлѣ констѣціоналѣ, а проіектатѣ алпппреа лънгъ лѣѣле дпн 1848. Дп ап. 1848 с'а фостѣ адсѣл о ледѣ електоралъ, дела кареа се авате афарѣ де калеа констѣціоналѣ, ші а октроа о ледѣ повѣ п'арѣ фі къ потпнде, дпн контрѣ дпсѣ Есчеленціѣ лорѣ Архпѣсторіі ротѣні сѣнтѣ де конвпнцізнеа, къ пѣ се поте пресѣпне дпн партеа Маіестѣѣі Сале, ка кѣндѣ пѣ іарѣ фі фостѣ кѣнокѣте лѣѣле дпн 1848 ші аша дарѣ дакѣ Маіестатеа Са а шпѣтѣ де есістпнда ачесторѣ лѣѣі, дпсѣ пѣ леаѣ афлатѣ аплпкавпле дпн кавса стрѣформѣрлорѣ че аѣ венптѣ ла тіжлокѣ, фадѣ къ черкѣстѣрпле преспнте, ші аша а демѣндатѣ аштерпереа проіектѣлѣ пентрѣ о ледѣ повѣ, зрмеаѣ къ сѣптемѣ даторі а не пѣка ла ачееа —

Амѣеле ачесте оппнізні контрасте сѣнтѣ спрпжоппте де аргѣмпнте пѣмерѣсе, къ деосевпре ачелеа адсѣе де Есч. Съ D. епіскопѣ Хайналдѣ сѣнтѣ атѣтѣ де тарі, дпкѣтѣ пѣ те афѣл дпн старе а ле комѣате, дпсѣ пѣ сѣнтѣ маі пѣдѣпѣ ponderѣсѣ пічп ачелеа але амѣлорѣ Архпѣсторі ротѣні, де ачееа, атѣрпѣ акъмѣ пѣмаі дела отѣрѣреа Маіестѣѣі Сале а Домнпторіѣлѣ, къ каре дпнтрѣ асте оппнізні сѣ фіе васатѣ не motive маі тарі ші маі граве, ші каре сѣ фіе маі кореспѣзпзѣтѣре скопѣлѣ? Еѣ дпн партемі, те алътѣрѣ лънгъ оппнізнеа Есч. Сале Метрополітѣлѣ Шѣлѣдѣ.

M. Cocceiu Nerv'a si U. Traianu.

an. 98 dupa Christosu.

Balada. I.

In Rom'a cea marétia pe strade si in foru,
Se adună multime de ostasi si de poporu
Si asteptá cu sete se védia pomp'a dílei,
Candu imperatulu Nerv'a unu daru va face Romei.

Unu semnu se dá, si 'ndata conductulu se porníá,
Dela palatiu multimea la Capitolu grabíá, —
In frunte semniferii purtá acuile-aurite,
Cu fulgeru rosíu 'n ghiere cu aripi desvelíté, —
Din pedestrimea usióra urmă velítí, centrati,
Din cea mai grea, triarii, principii si hastati,
Maniplele alese cu toti centuri unii,
Prefectulu cu ostimea, calare-a legiunii,
Ací pasiá si Nerv'a inaintatu de lictori,
Si insoçitu de Ulpíu, si-atatia multi senatori, —
Caror'a unu siru mandru de alta ostasime,
Urmá cu pompa 'nalta si-a Romei poporime.

In capitoliulu sacru, conductulu ajungea,
 Senatul si mai marii la locuri se punea, —
 Betranulu Nerv'a in tog'a roman'a s'a de purpuru,
 Se suie susu pe tronu-i paditu de-a Romei vulturu
 Si apucandu de mana pe bravulu seu Traianu,
 Cu bóce 'nalta díse, senatului romanu :
 „Ve spunu in féc'i'a lumii ca eu vrén Romei, bine,
 In glorii se triumfe se stérge a sa rusine. —
 Betranu sum cá unu cedru, si astadi mane moru,
 Si n'amu se lasu eu Romei in locu-mi unu fetioru,
 Nu vrén se moru eu, fara se fiu cu ingrigire
 Cá-cestu senatu, poporulu se aiba fericire.
 Deci dar' primescu acuma pe Ulpíu Traianu
 De fiu, si urmatoriu-mi pe tronulu celu romanu !“

Si-atunci in Capitoliu si 'n forulu latu sunara
 Urari pentru 'mperatulu si pentru dulcea tíera.
 „Traiesca Nerv'a bunulu, si-alu nostru domnitoriu,
 Traesca 'n Roma 'nalta Traianu cá urmaioriu !“

Pe urma Cocceiu Nerv'a, la fiu-i se 'ntorcea
 Si 'n mana dandu-i spat'a, aceste ei dicea :
 „Cu sagetile tale vré Nerv'a resbunare,
 Si tu in viétia-ti sterge a nóstra lacramare !
 Traianu primesce spad'a, — la Nerv'a se 'nchiná,
 Si ochii aruncandusi senatului graiá :
 „De nu voiú folosi eu acésta spada bine,
 Ve dau in mani manunchiulu si-o 'ntórceti catra mine !“

Senatul si poporulu in Capitoliu si 'n foru,
 Urédia se traiesca Traianu cá domnitoriu, —
 Si-atunci cu totii pléca 'n polata 'mparatésca,
 Conductulu se ordina cu pompa se pornésca !
 (Va urmá.)

Fondulu Gazetei Transilvanei.

Din Abrudu ni se tramite o colecta pe lunga
 urmatórele :

..... Resultatulu acestei colecte aru fi potutu
 se fia mai favorabilu toema din Munti unde e celu
 mai compactu centrualu romanimei, si unde nici intie-
 leginti'a nu ne lipsesce, anse dorere ca debue se o
 marturisimu, cumca si pe la noi se mai afla cate u-
 nulu, doi, cari séu din malitia, séu indiferentismu, séu
 din simplicitate, pe carea Dumnedieu se o lierte, séu

din innascutulu spiritu de avaritia, — anca nici pana
 astadi nu voiescu a'si inbratiosia interesele loru na-
 tionali cu cuvenita caldura. Apoi uitasemu se spunu,
 cumca suntu si de aceia cari pentru scopu stráinu au sub-
 scrisu una data mai multu decatú a contribuitu na-
 tiunei s'ale in tóta viétia s'a, asta quidem nu le aru
 fi de inputatu, daca pentru interesele s'ale nationale
 aru contribui cu indoite poteri.

Vomu face inse si de aici incolo ceea ce n'amu
 facutu pana acumu, caci, ori cum de aici a mai
 mersu si o alta colecta pentru infintiandele scoli din
 Venetia prin D. Codreanu preste 100 fl. — si speramu
 ca nu vomu remané indereptulu altora — 8,

Din Abrudu prin D. V. Cumanu.

Din Abrudubaia: Leontinu Luchi, c. r. pretoru
 5 fl. Ioane Popp, c. r. cancelistu 3 fl. Basillu Duca,
 c. r. cancelistu 2 fl. Dionysiu Tobias, c. r. notariu
 publicu 12 fl. Constantinu Cumanu, revisoru politianu
 1 galbenu. Nicolau Siulutiu, cetatianu 6 fl. Ioane Da-
 rabantu, cetatianu 10 fl. Iosivu Remetei, apotecariu
 5 fl. Alecsandru Tobias jun., notáriu 5 fl. Alecsandru
 Lazar, cetatianu 5 fl. Anghielu Popovits, cetatianu 3
 fl. Petru Sterca Siulutiu cetatianu 2 fl. Antoniu Cu-
 teanu, cetatianu 2 fl. Simeone Concosiu, actuariu co-
 munitatei 2 fl. Ioane Crisianu, cetatiauu 1 fl. Iosivu
 Almasianu I. Iuli, cetatianu 1 fl. Basiliu Ciobanu, re-
 clamatoru 1 fl. Nicolau Moldovanu jun., cetatianu 1
 fl. Boer Sofia, cetatiana 1 fl. Alecsandru Cobori, ce-
 tatianu 1 fl. Nicolau Deveanu, cetatianu, 1 fl. Alec-
 sandru Henzel, cetatianu 1 fl. Sabastian Henzel, ce-
 tatianu 1 fl. Alecsandru Zsoldos, cetatianu 1 fl. Nico-
 lau Ház, cetatianu 2 fl. Sofia Tobias, cetatiana 1 fl.
 Din Abrudsatu: Michail Cocu, cetatianu 20 fl. Alec-
 sandru Vasii, jude comunale 6 fl. Georgiu Borza, ce-
 tatianu 5 fl. Ioane Roth, notariu comunale 5 fl. Petru
 Muresianu, invetiatoriu 2 fl. Theodoru Sirbutiu, ce-
 tatianu 2 fl. Theodoru Telegutiu, cetatianu 1 fl. A-
 gastia Fauru, cetatiana. 1 fl. Georgu Zsurka, cetatianu
 1 fl. Ioane Heteu Haicu, juratu comunale 1 fl. Eva
 Danciu speculanta cu auru si galbeni din Buciumu
 1 galbenu. Georgiu Suciu, protopópu si parochu din
 Buciumu 2 fl. Macaveiu Alecsandru, cetatianu din Bu-
 ciumu 1 fl., Ioane Tomusiu, jude comunale din Bu-
 ciumu 1 fl. Theodoru Tomusiu, c. r. vornicu de pa-
 dure din Buciumu 1 fl. Georgiu Toma Bunduca, cetat-
 ianu din Buciumu 1 fl. Simeone Zsurca, cetatianu 2
 fl. Sabastianu Popescu, notariu in Zlatna 2 fl. Piticu
 N. parochu in Muncelu 1 fl. Morcanu N. parochu 1
 fl. Mocanu Theodoru, cetatianu in Scarisóra 1 fl.
 Tomasiu Ioane Vidra, cetatianu din Abrudbaia 2 fl.
 Valerianu Cumanu 1 fl. Suma totala 2 galbeni 135 fl.
 val. austriaca etc.

Redactoru respundietoru

Iacobu Muresianu.

Editiunea: in tipografi'a lui

Ioanne Gött.